

« zurück blättern vor »

SZTACHEL subst. m. (f.), ab 1782; auch *stachel*, *stachla*, *sztachla*. **1)** ‘lange eiserne Stange mit scharfem Ende, mit der eine geschmolzene Masse umgerührt oder kleine Klumpen zerschlagen werden’ – ‘długi, ostro zakończony żelazny drąg używany do mieszania rozpuszczonej masy lub rozbijania brył’: 1782 Os.Rud. 259, L *Szmelcarze sztachel albo drąg żelazny w zaprawę wpuszczaią, i części stężale poruszaią i przerabiaią*. ◊ [LBel.] 1785 Torz.Szkł. 215, L *Tę sól corocznie sztachlami wybiiaią*. – L (zan.), SWIL (prze.), Sw sowie SPA 1916, SPA 1929 (barb.). **2)** ‘kleine eiserne Stange auf einem hölzernen Stiel, um den Abzug bei großen mit Holzkohle betriebenen Öfen zu reinigen’ – ‘żelazny drążek na drewnianym styliśku służący do odbijania spustu w wielkich piecach opalanych węglem drzewnym’: [hapax] 1841 Łab., Sw – nur Sw (hut.). **3)** ‘innerer Teil eines Riegels mit Einkerbungen’ – ‘wewnętrzna część rygła z wycięciami’: Sw (ślus.). ◊ **Var:** *stachel* subst. m. – Sw; *stachla* subst. f., 1841 Łab., Sw – nur Sw (hut.); *sztachel* subst. m., 1782 Os.Rud. 259, L – L (zan.), SWIL (prze.), Sw; *sztachla* subst. f., 1841 Łab., Sw – nur Sw (hut.). ◊ **Etym:** nhd. *Stachel* subst. m., ‘spitzes Eisen mit einem Holzstiel zum Abstechen bei Schmelzarbeiten des Hochofens; ähnliches Gerät in Bergwerken’, GRI, nur für Inh. 1, 2. ◊ **Konk:** †*stachulec*.

« zurück blättern vor »